

Predátorské publikovanie

Ústredná knižnica SAV

Bratislava

Predátorské časopisy

- **Predátorské časopisy** - „*predatory journals*“ je relatívne nový pojem a označuje tie časopisy (vydavateľov), ktoré **vznikli s cieľom generovania vlastného finančného zisku** a nie s cieľom rozvíjania a podpory vedeckej komunikácie.
- Predátorskí vydavatelia/časopisy **parazitujú na myšlienke open-access – zlatej ceste**, kedy sa poplatky za publikovanie článku prenášajú na autora. Nakoľko vydavateľom ide o rýchly finančný zisk, absentuje kvalitné recenzné konanie, redakčné rady sú fiktívne a napodobňujú názvy známych vedeckých časopisov. Dôsledkom takéhoto konania sa medzi vedeckú, odbornú, ale i laickú komunitu dostáva veľké množstvo informácií, bez vedeckej hodnoty, dokonca informácie skreslené alebo úplne klamlivé.
- <http://antipredator.vedazije.cz/>

Znaky predátorských vydavateľov

- Články sú k publikovaniu prijímané **rýchlo** bez kvalitného posúdenia, recenzného konania. Mnohokrát nerobia žiadne alebo len **fiktívne recenzné konanie**.
- **Výška poplatku** za publikovanie článkov je oznámená po ich prijatí, nie dopredu. Články sú prijímané najmä na základe poplatku za vydanie, čiže **publikujú prakticky všetko**.
- Tieto časopisy sa vedcom agresívne vnucujú, aby v nich publikovali, sami autorom posielajú e-maily so žiadosťou o článok alebo členstvo v redakčnej rade.
- **Uvádzanie mien akademikov** ako členov svojich redakčných rád **bez ich vedomia**, bez možnosti odstúpenia. **Uvádzanie rovnakých redakčných rád** pri viacerých časopisoch u toho istého vydavateľa, i keď sa jedná o **rôzne odbory**.

Znaky predátorských vydavateľov

- Mnohokrát sú v týchto radách úplne vymyslení akademici.
- **Napodobňujú mená a webové stránky** seriózných vedeckých časopisov (názvy časopisov majú podobné, identické názvy, kopírujú webstránky časopisov...).
- Uvádzajú o sebe zavádzajúce informácie, ako napríklad nepravdivé údaje o mieste pôsobenia, sídlo vydavateľa nie je možné zistiť, chýbajú úplné kontaktné údaje.
- Uvádzajú **nesprávne/zavádzajúce údaje o ISSN** alebo údaje o **impakt faktore, či indexovaní v scientometrických databázach.**
- <http://blisty.cz/art/79323.html#sthash.e03fvzEy.dpuf>
- Nižníková, L. Podvodné praktiky v Open Access publikovaní alebo Viete, kto sú predátori? In: Bibliotheca Universitatis. Banská Bystrica: Univerzitná knižnica Univerzity Mateja Bela. 2015/2016, r. 11, č. 2, s. 17-21 . ISSN 1337-4753

Ako spoznáme predátorského vydavateľa a ako sa brániť predátorským praktikám?

1. Nespoliehame sa iba na informácie uvedené na webovej stránke časopisu/vydavateľa. Overíme si kontaktné údaje, vrátane poštovej adresy (mnohokrát sa na stránke nachádzajú len webové formuláre).
2. Sme obozretní pri e-mailoch, ktoré lákajú na publikovanie alebo na členstvo v redakčnej rade do časopisu, ktorý nepoznáme.
3. Ak má časopis **impakt faktor** - preveríme v databáze **Journal Citation Reports** (súčasť WoS).
4. Ak **nemá impakt faktor**, je vhodné preveriť, či je indexovaný v databáze **Web of Science** alebo **Scopus** alebo v SCImago journal and country rank, ERIH+.
5. Časopis si môžeme overiť podľa ISSN v registri [ROAD](#) (Directory of Open Access Scholarly Resources)

6. Overíme si, či má časopis zverejnené jasné pravidlá recenzného konania a pravidlá týkajúce sa poplatkov za publikovanie.
7. Skontrolujeme, či sú v redakčnej rade časopisu uvedené mená renomovaných odborníkov a ich afiliácie; ak máme podozrenie, pokúsime sa ich kontaktovať, príp. skúsime si vyžiadať ich skúsenosti s časopisom/vydavateľom.
8. V prípade konferencie je potrebné overiť si:
 - organizátora,
 - inštitúcie, ktoré ju zabezpečujú ,
 - časopisy, kde by mali byť príspevky publikované.
9. Nahliadneme do Beallovho čierneho zoznamu a/alebo do bieleho zoznamu DOAJ.
10. Overíme si vydavateľa v zozname Open Access vydavateľov (Open Access Scholarly Publishers Association).

Overiť údaje si môžeme priamo na týchto stránkach

- [ROAD](#) – register platných ISSN
- [Directory of Open Access Publishers](#)
- [Directory of Open Access Journals](#)
- [Beallov čierny zoznam časopisov](#)
- [Open Access Scholarly Publishers Association](#)
- Overovanie scientometrických údajov: [Journal Citation Reports](#), [Scopus](#), [ERIH+](#).

Beallov zoznam

- Termín „predatory journals“ zaviedol Jeffrey Beall, knihovník a výskumník z University of Colorado, ktorý vypracoval zoznam „potenciálnych, možných alebo pravdepodobných“ predátorských vydavateľov a časopisov. Zámerné publikovanie v takýchto časopisoch za účelom vykázania publikačnej činnosti je obvykle v rozpore s etickým kódexom akademických inštitúcií.
- <http://www.prf.jcu.cz/data/files/370/2281predatorskecasopisy.pdf>

Beallov zoznam

- Od januára 2017 nie je tento zoznam aktívny.
- V súčasnosti je Beallov zoznam dostupný aspoň v internetovom archíve (odkazy sú aktívne):
 - [Publishers](#)
 - [Standalone journals](#)
 - [Hijacked journals](#)
 - [Misleading metrics](#)

Beallov zoznam – kritéria pre zaradenie do tohto zoznamu

- Problémy s redakčnou radou (napr. uvádzanie neexistujúcich odborníkov).
- Malá geografická diverzita redakčnej rady, či autorov.
- Absencia alebo redukcia procesu nezávislej odbornej recenzie článkov zaslaných na publikáciu.
- Príliš široký „záber“ časopisu (veľa rôznych odborov v jednom časopise).
- Flexibilné a subjektívne kritéria výberu článkov do časopisu.
- Popis profilu časopisu sám seba príliš „ospevuje“.

- Agresívny podnikateľský prístup až chamtivosť.
- Základným cieľom Beallovho zoznamu je identifikovať časopisy, ktoré majú nízke štandardy, a preto sa v nich objavujú články, ktoré majú nehodnovernú vedeckú hodnotu, vrátane nereprodukovateľných výsledkov a plagiátov.
- Spoločným znakom je tiež, že veľká väčšina časopisov zaradená do tohto zoznamu funguje v režime Open Access.
- Drvivá väčšina časopisov v Beallovom zozname nemá impakt faktor, nakoľko jedným z kritérií predátorstva je absencia časopisu v bežných databázach.
- No i v Beallovom zozname sa nachádzajú časopisy, ktoré sú v svetových databázach a majú i IF, tam Beall zohľadňoval aj iné kritéria.
- <http://www.linkos.cz/files/klinicka-onkologie/203.pdf>

Stop Predatory Journals

- Nakoľko Beallove zoznamy na webe nie sú aktívne, vznikla iniciatíva [Stop Predatory Journals](https://predatoryjournals.com/), ktorá založila stránku, kde sú zverejňované „nové“ zoznamy predátorov (základ tvoria Beallove zoznamy).
- Stránka uvádza 10 kritérií, na základe, ktorých zaraďuje časopisy/vydavateľov medzi predátorov (obdobné ako u Bealla).

- <https://predatoryjournals.com/>

Podobné názvy časopisov

- Je potrebné dávať si pozor na názvy časopisov, nakoľko predátorské časopisy, respektíve ich stránky majú veľmi často zameniteľné názvy s iným významným časopisom, napr. prehodenie slov v názve, pridané slovo, či člen alebo predložka, skratka slova a pod.

RENOMOVANÉ ČASOPISY 	PREDÁTORSKÉ ČASOPISY
Journal of Analytical Toxicology	Journal of Environmental & Analytical Toxicology
European Journal of Sport Science	International Journal of Sports Science
Clinical and Experimental Pharmacology and Physiology	Clinical & Experimental Pharmacology
International Journal of Engineering Science	The International Journal of Engineering and Science

Nepravdivá indexácia časopisu

- Predátorské časopisy sa snažia u potencionálnych autorov vzbudiť dôveryhodnosť tým, že uvádzajú, v ktorých databázach je časopis indexovaný.
- Na obrázku je časopis Journal of Science, ktorý uvádza indexáciu v databáze ProQuest. Ako možno vidieť na obrázku vpravo, časopis sa v databáze nevyskytuje.

The image shows two overlapping screenshots. The top one is the homepage of 'Journal of Science', which lists various international databases under the heading 'INDEXING'. The 'Proquest' link is highlighted with a red box. The bottom screenshot shows a ProQuest search interface with the search term 'journal of science' entered. The search results show 7 publications, but none are from the 'Journal of Science' mentioned on the website above, illustrating that the journal is not indexed in ProQuest.

Zavádzajúce metriky - Misleading Metrics

- Dojem prestíže sa predátori snažia dosiahnuť uvádzaním rôznych scientometrických indikátorov, prípadne **klamú o výške IF** a indikátoroch IPP, SNIP a SJR v Scopuse. Existujú dokonca **spoločnosti, ktoré vytvárajú podvodné metriky**, tzv. misleading metrics, ktorými sa snažia dodávať predátorským časopisom punc prestíže.
- Príklady podvodných metrík:
 - **IndexCopernicus**
 - Global Impact Factor
 - General Impact Factor
 - Eurasian Scientific Journal Index (ESJI)
 - IMPACT-FACTOR.RU
 - Impact Factor Services for International Journals (I.F.S.I.J.)

Falošné identifikátory

- V súčasnosti sa online článkom vo vedeckých časopisoch vo svete (a taktiež už i u nás) začal prideľovať jednoznačný a trvalý identifikátor dokumentov – **DOI** (Digital Object Identifier). V predátorských časopisoch sa môžeme stretnúť s podobne znejúcimi skratkami SOI (Scientific Object Identifier) a UOI (Unique Object Identifier).
- Rozdiel medzi DOI a SOI a UOI spočíva:
 - DOI – je prideľovaný organizáciou The International DOI Foundation, Inc. na základe oprávnenia od Medzinárodnej organizácie pre štandardy (International Standard Organization, norma ISO 26324).
 - SOI – nie je zastrešený žiadnou medzinárodne uznávanou organizáciou pre štandardizáciu a vydavatelia časopisu si generujú kód sami (<http://www.s-o-i.org>).
 - UOI – rovnako nie je garantovaný žiadnou organizáciou pre štandardizáciu a systém fungovania UOI majú popísaný v podstate doslovne rovnako ako funguje DOI.

Hijacked Journals – ukradnutá identita časopisu

- Niektoré predátorské časopisy zachádzajú naozaj ďaleko, a to kradnutím identity. Pojomom hijacked journals označujeme periodiká, ktorým ich vydavateľ **vytvorí identický alebo takmer identický duplikát webovej stránky dôveryhodného časopisu**. Profil takto vytvoreného periodika sa napríklad líši len vo fakturačnej adrese. Oklamany autor, tak v domnienke, že platí za článok do hodnotného časopisu, zaplatí vydanie predátorskému vydavateľovi. Beall upozorňuje taktiež na časopisy, ktoré vytvárajú falošné web stránky časopisom, ktoré sú publikované len v tlačenej forme.

<http://www.prf.jcu.cz/data/files/370/2281predatorskecasopisy.pdf>

<https://scholarlyoa.com/other-pages/hijacked-journals/>

- Real: <http://www.abcjournal.org/index.php/ABC/index>

Bothalia, which has served the South African botanical community since its inception in 1921, is changing its name. The new subtitle, *African Biodiversity & Conservation*, reflects the expanded mandate of the South African National Biodiversity Institute (SANBI) in the biodiversity sciences. Bothalia's rich scientific history of covering South Africa's fauna and flora will henceforth include content on African biodiversity under the *Bothalia - African Biodiversity & Conservation* umbrella. The geographical coverage of the journal will reflect issues relating to biodiversity on the African continent.

Editor-in-Chief: Michelle Hamer, Director: Zoological Systematics, South African National Biodiversity Institute, South Africa.

Financial support and affiliation: South African National Biodiversity Institute (South Africa).

Now indexed in ProQuest

All articles published by the journal will now also be included in ProQuest. View the indexing services where the journal is listed here.

2017-03-14

Alert

A bogus/fake journal website operates on the following domain [bthla-journal.org](http://www.bthla-journal.org). Readers, authors and reviewers should be aware that we are not associated with this website. **Do not submit your work to this predatory publisher that fraudulently imitates this journal ISSN.**

- Fake: <http://www.bthla-journal.org/index.html>

BOTHALIA PRETORIA, SOUTH AFRICA
ISSN: 0006-8241

Bothalia (ISSN: 0006-8241)
A Journal of Botanical and Life Sciences Research

5-Year-IF: 0.550

Home Editorial Policies Aim & Scope Contacts Submission Guidelines Peer Review Process

About

Bothalia is a multidisciplinary life science journal for the publication of original research articles, short communications and review articles. It is published with an aim to make amalgamation between researchers and subscribers. It is a semiannual peer-reviewed journal that allows scientists to present research findings and discuss challenging issues in the broad field of botanic and other fields of the life sciences.

Submit your articles here >> **Submit Article**

>> COVER

Bothalia
A JOURNAL OF BOTANICAL AND LIFE SCIENCES RESEARCH

Vol: 45,1 May 2015

Predátorské praktiky u monografií

- Nekalé praktiky zasiahli taktiež do oblasti publikovania monografií. Typickou ukážkou je tzv. author mill alebo taktiež an academic author mill – autorský mlyn. Týmto pojmom sú označované praktiky vydavateľa, ktorého biznis modelom je produkcia veľkého množstva titulov v nízkom náklade, čo je presným opakom klasických vydavateľov zameriavajúci sa na obmedzený počet vydávaných autorov v tisícovom náklade. Cieľovou skupinou bývajú napr. postdoktorandi, od ktorých sa vydavatelia snažia získať ich dizertačné práce a publikovať ich.
- <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>

Základné znaky autorského mlynu

- Fingované recenzne konanie („in-house-review“).
- Produkcia veľkého množstva knižných titulov s nízkym nákladom.
- Nízke výrobné náklady v porovnaní s predraženými knihami.
- Nízka úroveň editorskej činnosti a množstvo chýb z dôvodu absencie odborného personálu.

Predátorské konferencie

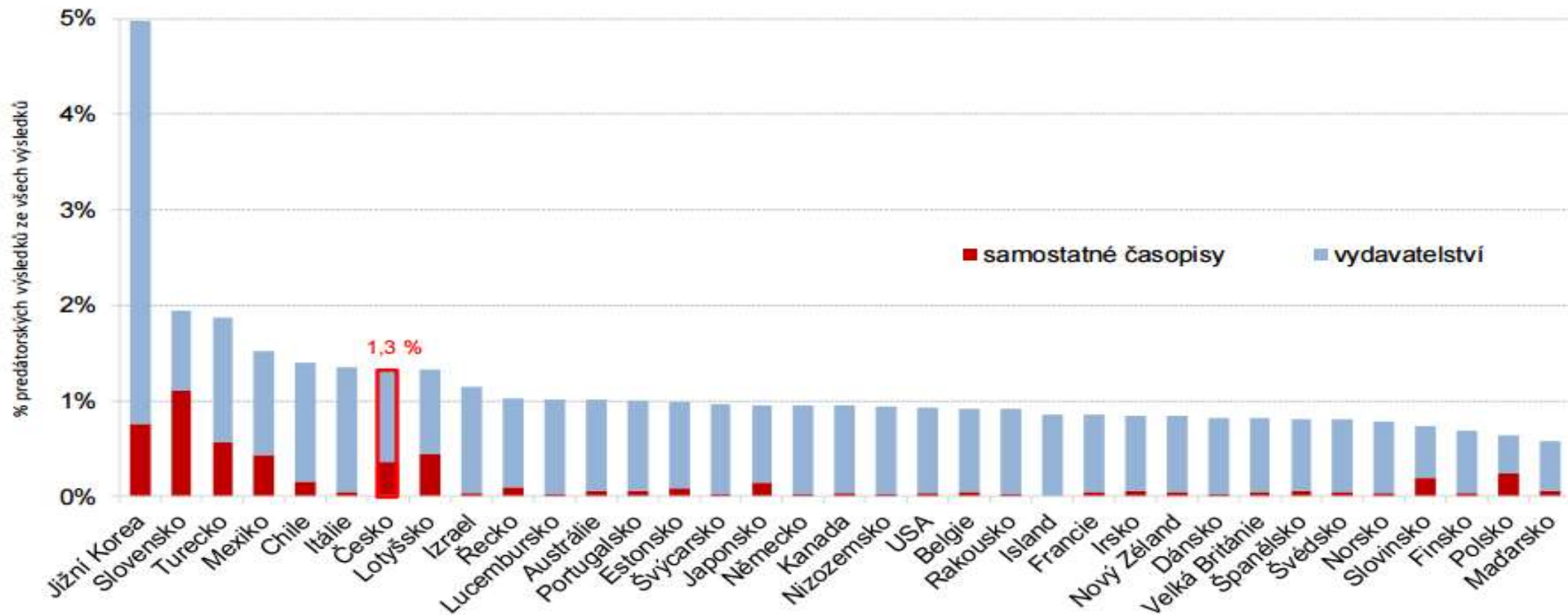
- Mladí vedci a doktorandi sú lovení nie len predátorskými časopismi, ale taktiež organizátormi pochybných konferencií. Ich cieľom je vyberať od potencionálnych účastníkov konferenčné poplatky. V skutočnosti sa o žiadne vedecké konferencie nejedná, a preto je potrebné si overiť organizátora a vydavateľa zborníku, v ktorom majú byť príspevky publikované. Príkladom môže byť spoločnosť [WASET](#) (World Academy of Science, Engineering and Technology), ktorá ich prehľad uvádza na svojom webe.
- Beall mal na svojom [blogu](#) zoznam kritérií, ktoré takéto akcie charakterizujú.
- <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>

Predátorské časopisy v citačných databázach

- Predátorské časopisy/vydavateľstvá prenikajú do citačných databáz.
 - V roku 2015 prišlo k výraznému nárastu predátorských časopisov – až 60 tisíc indexovaných výsledkov, čo predstavuje 3% podielu.
 - Slovensko - skoro 2 % výsledkov sú publikované v časopisoch podozrivých z predátorských praktík (v rámci štúdie projektu Národohospodárskeho ústavu Akadémie vied ČR), čím Slovensko sa umiestnilo na druhom mieste.
-
- <https://idea.cerge-ei.cz/zpravy/predatorske-casopisy-ve-scopusu>

Podíl predátorských výsledků ve Scopusu v zemích OECD, 2013 - 2015 (v %)

Zdroj: Scopus (stav k 27. říjnu 2016), Beallov seznamy (stav k 1. dubnu 2016), vlastní zpracování.

Na záver

- Podľa fínskej štúdie Shena a Bjorka (2015) možno približne určiť zisky vydavateľov.
- Predátorskí vydavatelia si svojimi podvodmi prilepšia o čiastku 75 miliónov dolárov ročne. V posledných rokoch zisky z roka na rok stúpajú.
- Renomovaní vydavatelia, ktorí články/štúdie zverejňujú poctivo na základe recenzného konania, zarobia približne 224 miliónov dolárov.

- <https://bmcmmedicine.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12916-015-0469-2>

Ďakujeme za pozornosť!

- V prípade pochybností kontaktujte našu knižnicu, ktorá preverí zastúpenie časopisu v ďalších databázach.

